

- 1p 15 In Nederland heeft de Hoge Raad onder andere de taak om uitleg te geven over een wet, als niet helemaal duidelijk is hoe die wet toegepast moet worden.

Welk begrip past bij deze taak van de Hoge Raad?

- A fatsoensregels
- B jurisprudentie
- C klassenjustitie
- D rechtsongelijkheid

tekst 13

Meer overvallen op maaltijdbezorgers in Rotterdam

Het aantal overvallen is ten opzichte van 2017 licht gedaald, maar maaltijdbezorgers worden steeds vaker het slachtoffer van overvallers. Dat is nieuw, volgens burgemeester Aboutaleb van Rotterdam. Hij spreekt van “een zorgwekkende nieuwe trend, die ook landelijk zichtbaar is”. Een oplossing is om de bezorgers niet meer met contant geld te laten werken.

naar: www.nos.nl van 18 februari 2019

Lees tekst 13.

- 2p 16 Er zijn verschillende manieren om criminaliteit te meten.

- 1 daderonderzoek
- 2 politiestatistieken
- 3 slachtofferonderzoek

Om de aangiftebereidheid van maaltijdbezorgers die overvallen zijn te weten, moeten verschillende soorten onderzoeken en/of statistieken met elkaar vergeleken worden.

→ Kies uit de drie bovenstaande manieren een combinatie van **twee** onderzoeken en/of statistieken. Leg uit dat deze twee onderzoeken en/of statistieken samen nodig zijn om over de daadwerkelijke aangiftebereidheid van maaltijdbezorgers die overvallen zijn, te weten.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

De twee manieren die samen informatie geven over de aangiftebereidheid zijn ... en ..., want ...

tekst 14

Veroordeling na gewapende overvallen

De verdachte heeft zich schuldig gemaakt aan twee gewapende straatroven op maaltijdbezorgers en een gewapende woningoverval. De rechtbank Midden-Nederland heeft hem veroordeeld tot een gevangenisstraf van 18 maanden, waarvan 6 maanden voorwaardelijk. Hij kreeg ook een contact- en locatieverbod.

naar: www.uitsprakenrechtspraak.nl van 5 oktober 2018

Lees tekst 14.

- 1p 17 Een rechter heeft bij een veroordeling de mogelijkheid om uit drie groepen van sancties te kiezen.
Uit welke groepen komen de sancties die aan de veroordeelde uit tekst 14 zijn opgelegd?
- A de hoofdstraffen, de bijkomende straffen en de maatregelen
 - B de hoofdstraffen en de bijkomende straffen
 - C de hoofdstraffen en de maatregelen
 - D de maatregelen en de bijkomende straffen

tekst 15

Identiteitscontrole alleen met reden

De politie mag alleen uw identificatiebewijs vragen als daar een goede reden voor is. Dat is het geval als de politie uw identiteit nodig heeft om haar taak uit te voeren. Dus als u strafbare feiten pleegt of betrokken bent bij een verkeersongeluk.

naar: www.rijksoverheid.nl van 1 oktober 2019

Lees tekst 15.

- 1p 18 Waarom mag de politie in Nederland niet zomaar vragen naar een identificatiebewijs?
Dat mag niet zomaar, omdat
- A de burgers beschermd moeten worden tegen willekeur van de overheid.
 - B de politie eerst moet bewijzen dat je iets strafbaars hebt gedaan.
 - C de gemeenteraad eerst toestemming moet verlenen aan de politie.
 - D een rechter eerst toestemming moet geven aan een officier van justitie.

tekst 16

Wat is een PIJ-maatregel?

De rechter kan een jongere een PIJ-maatregel opleggen. PIJ betekent Plaatsing in een Inrichting voor Jeugdigen. Met een PIJ-maatregel wordt een jongere met een gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis opgenomen in een justitiële jeugdinrichting. De jongere krijgt de PIJ-maatregel voor 3 jaar. Gedurende deze 3 jaar krijgt hij een intensieve behandeling en begeleiding om recidive te voorkomen.

De maatregel kan 1 of 2 keer worden verlengd en mag in totaal maximaal 7 jaar duren.

Na de maximale periode kan de PIJ-maatregel, als de veiligheid van de maatschappij dit vereist, omgezet worden in een maatregel van terbeschikkingstelling (tbs).

naar: www.kinderbescherming.nl van maart 2019

Lees tekst 16.

- 1p 19 Een PIJ-maatregel wordt ook wel jeugd-tbs genoemd en kan dus overgaan in tbs voor volwassenen.
→ Staat bij de veroordeling tot een PIJ-maatregel al vast hoe lang de veroordeelde behandeld gaat worden?

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

Ja, dat staat al vast, want ...

of

Nee, dat staat nog niet vast, want ...

Zie tekst 16.

- 1p 20 Een PIJ-maatregel wordt niet zomaar opgelegd. Daar heeft de rechter bepaalde doelen mee.
→ Noem **twee** doelen van straffen die voor de jongere in de eerste 3 jaar centraal staan.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

In de eerste 3 jaar staan voor de jongere ... en ... centraal.

tekst 17

BASTA!

BASTA! is een methode die zich richt op delictgedrag bij kinderen jonger dan 12 jaar.

In Nederland zitten duizenden kinderen onder de twaalf in een moeilijke situatie thuis, op school of in de buurt. Soms plegen ze delicten en komen hierdoor in aanraking met de politie of hulpverlenende instanties.

Om te voorkomen dat deze kinderen afglijden naar grotere problemen, is een vroegtijdige aanpak belangrijk. De BASTA!-methode voor jeugdprofessionals ondersteunt deze aanpak en is specifiek gericht op kinderen jonger dan 12 jaar met risicovol gedrag én hun ouders, school en de buurt waarin ze wonen.

naar: www.basta.jso.nl van maart 2019

Lees tekst 17.

2p 21 Hieronder staan vier soorten beleid ten aanzien van criminaliteit:

1 gevangenisbeleid

2 jeugdbeleid

3 vervolgingsbeleid

4 preventief beleid

→ Van welke **twee** soorten beleid is sprake bij de methode BASTA!?

Leg je antwoord uit.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

Van ...beleid, want ...

Van ...beleid, want ...

tabel 2

land	minimumleeftijd om alcohol te mogen kopen
Letland	18
Luxemburg	16
Malta	17
Nederland	18 (per 1 januari 2014)
Portugal	18 (per 1 juli 2015)

naar: www.stap.nl van januari 2018

- 2p **22** In tabel 2 staan de minimumleeftijden van het kopen van alcohol zoals die golden in januari 2018. Onder die leeftijd is het strafbaar om alcohol te kopen.

Criminaliteit kan plaatsgebonden en/of tijdgebonden zijn.

→ Geef aan of er naar aanleiding van tabel 2 sprake is van plaatsgebonden en/of tijdgebonden criminaliteit.

Doe het zo: neem het onderstaande over, vul wel of geen in en leg je antwoord uit.

Er is ... sprake van plaatsgebonden criminaliteit, want ...

Er is ... sprake van tijdgebonden criminaliteit, want ...

tekst 18

Veroordeelde komt afspraken niet na

B.R. die in 2017 tot een gevangenisstraf werd veroordeeld, moet de resterende 152 dagen van zijn straf uitzitten. De rechter oordeelt dat hij de bijzondere voorwaarden die werden opgelegd bij zijn veroordeling, blijft overtreden.

De man is veroordeeld voor het treffen van voorbereidingshandelingen om zich aan te sluiten bij een terroristische organisatie. Hij kreeg een gevangenisstraf opgelegd van 300 dagen, waarvan een deel voorwaardelijk.

naar: www.duic.nl van 7 januari 2019

Lees tekst 18.

- 2p **23** B.R. mocht de gevangenis niet verlaten nadat zijn onvoorwaardelijke gevangenisstraf erop zat.

→ Noem **twee** feiten uit tekst 18 op grond waarvan B.R. de resterende 152 dagen van zijn veroordeling moest uitzitten.

tekst 19

Supermarktmanager: 'Die jongeren hinderen onze klanten'

De supermarktmanager is blij dat de politie 'iets' doet om jongeren die zorgen voor straatafval, intimiderend gedrag en geluidsoverlast bij de supermarkt aan te pakken.

De directeur van een middelbare school erkent dat er leerlingen van zijn school overlast veroorzaken. Door de grote groepen jongeren die zich voor de winkel ophouden, durven sommige klanten geen winkelwagentje te pakken.

De extra aangekondigde politiecontroles ziet de supermarktmanager als een stapje vooruit. "Goed dat er in ieder geval iets gebeurt, maar ik verwacht er niet heel veel van. Dit probleem loopt al zo lang. De school heeft hier een belangrijke rol in, wat mij betreft. Laat bijvoorbeeld hier een conciërge van de school de schooljeugd in de gaten houden in de pauzes. Dat zou pas echt helpen."

naar: www.barneveldsekrant.nl van 28 januari 2019

- 1p **24** Er zijn verschillende manieren om het soort problemen uit tekst 19 aan te pakken. Er kan preventief of repressief beleid ontwikkeld worden. De supermarktmanager stelt voor een conciërge van de school de leerlingen in de gaten te laten houden.
→ Welk soort beleid wil de supermarktmanager? Leg je antwoord uit.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
Hij wil een ... beleid, want ...
- Zie tekst 19.*
- 2p **25** Er zijn twee soorten regels: geschreven en ongeschreven regels.
→ Noem **drie** gedragingen van de leerlingen uit tekst 19 waarmee geschreven regels worden overtreden.
- 2p **26** Uit onderzoek blijkt dat er verschillende verklaringen zijn voor het ontstaan van crimineel gedrag. Een van die verklaringen stelt dat crimineel gedrag kan voortkomen uit de persoon van de dader (individuele verklaring). Een individuele verklaring is het hebben van een gebrekkige opvoeding (door bijvoorbeeld het willekeurig belonen en straffen).
→ Geef **vier** andere verklaringen voor het ontstaan van crimineel gedrag, die voortkomen uit de persoon van de dader.